

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING,

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot bestrijding van de negatieve gevolgen van het Covid-19 virus voor de gezinnen en de organisatoren in de buitenschoolse opvang, in de opvang van zieke kinderen en in de preventieve gezinsondersteuning
 - Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Gezien de crisissituatie die het gevolg is van het coronavirus COVID-19-, en het feit dat om reden van volksgezondheid heel wat kinderen niet naar de opvang (mogen/kunnen) komen, neemt de Vlaamse regering haar verantwoordelijkheid op met een bijzondere regeling die ingrijpt in het prijssysteem dat organisatoren buitenschoolse opvang met gezinnen hebben afgesproken om de negatieve en onrechtvaardige financiële gevolgen voor de gezinnen te minimaliseren. Daarnaast wil de Vlaamse regering ook de nadelige financiële gevolgen van deze crisis voor alle organisatoren buitenschoolse opvang of opvang van zieke kinderen, ondervangen en voorziet ze in een compensatieregeling aangezien bijkomend de verwachting is dat deze organisatoren blijvend open en beschikbaar blijven voor de opvang van kinderen waarvan minstens één van de ouders in één van de cruciale sectoren en essentiële diensten werken.

Naast de opvangsector werd ook de sector preventieve gezinsondersteuning, en met name de consultatiebureaus en de consultatiebureauartsen, getroffen door de crisis veroorzaakt door het coronavirus COVID-19. Enerzijds zagen enkele consultatiebureaus zich bij aanvang van deze crisis genoodzaakt om hun consultaanbod te verplaatsen naar een andere locatie, bijvoorbeeld omdat het consultatiebureau zich in een woonzorgcentrum bevindt dat besloot om te sluiten wegens het risico op besmetting met het coronavirus COVID-19. Anderzijds hadden ook de dringende maatregelen die genomen werden om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken een impact op de dienstverlening van de consultatiebureaus. Dit had directe gevolgen voor zowel de organisatoren van een erkend consultatiebureau als voor de consultatiebureauartsen omdat hierdoor (een deel van) het consultaanbod niet gerealiseerd kon worden. Naast de directe gevolgen voor de dienstverlening van de consultatiebureaus en de consultatiebureauartsen, zal de impact van de coronacrisis en de coronamaatregelen op de dienstverlening zich nog lang na de heropstart van de consultatiebureaus laten voelen en dit niet alleen op logistiek, maar ook op budgettair vlak. Zo zullen de zittingen die weggevallen zijn tijdens de sluitingsperiode van de consultatiebureaus, vanaf april 2020 bijvoorbeeld ingehaald moeten worden.

De Vlaamse regering wil de nadelige financiële gevolgen ten gevolge van de coronacrisis en de coronamaatregelen, opvangen en neemt daarom maatregelen ter ondersteuning van de gezinnen en organisatoren in de buitenschoolse opvang en de preventieve gezinsondersteuning die getroffen worden door de gevolgen van het coronavirus COVID-19.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld: opgroeien

Inhoudelijk structurelement: geïntegreerd gezinsbeleid

De verspreiding van het coronavirus COVID-19 heeft zware gevolgen voor het volledige maatschappelijke en economische leven. De maatregelen die de Nationale veiligheidsraad in maart 2020 nam, raken tal van sectoren. Enerzijds zijn er heel wat sectoren die de deuren verplicht moeten sluiten, anderzijds is het noodzakelijk dat andere sectoren, de zogenaamde essentiële sectoren, verder kunnen blijven werken om de bevolking te kunnen voorzien in de basisnoden.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

2. INHOUD

Vorige beslissingen

Op 13 maart 2020 en 23 maart 2020 (waarmee MB van 18 maart 2020 werd opgeheven) keurde de minister het ministerieel besluit houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken, goed.

Raad van State

Gelet op de hoogdringendheid om de gevolgen van de coronamaatregelen zo snel mogelijk te kunnen inperken en dus de gevolgen voor gezinnen die gebruik maken van opvang en voor organisatoren van buitenschoolse opvang of opvang van zieke kinderen en de organisatoren van een erkend consultatiebureau en de consultatiebureauartsen zoveel mogelijk te vrijwaren van de negatieve gevolgen van de coronamaatregelen op hun financiële situatie, werd het ontwerpbesluit niet voor advies aan de Raad van State voorgelegd. Dit is gemotiveerd vanuit de dringende noodzakelijkheid, vermeld in artikel 3 §1, eerste lid van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1.

Dit artikel bevat de definities die relevant zijn voor dit besluit.

Een cruciale definitie hierbij is de definitie van coronamaatregelen aangezien alleen een vergoeding voorzien wordt voor openingsdagen/aanwezigheidsdagen in de periode dat de coronamaatregelen gelden. De coronamaatregelen in de zin van voorliggend besluit zijn de maatregelen die zijn opgenomen in het ministerieel besluit van 13 maart 2020 en 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken. Het is dus niet nodig een expliciete einddatum voor dit besluit op te nemen,

aangezien dit gelinkt is aan de geldigheidstermijn van de coronamaatregelen zoals deze in dit besluit zijn opgenomen.

Op vandaag is opgenomen in dat besluit dat deze gelden tot 5 april 2020 maar verlenging is aangekondigd tot en met 19 april 2020. Er wordt van uitgegaan dat deze verlenging gebeurt door een wijziging aan het besluit van 23 maart 2020. Als er toch een nieuw besluit komt om de verlenging te regelen, zal er eveneens een wijzigingsbesluit voor voorliggend besluit moeten komen. Ook als in de toekomst nog verlengingen en/of graduele afbouw van maatregelen worden goedgekeurd, zal telkens bekeken worden wat de impact is op voorliggend besluit en of de definitie aangepast of aangevuld moet worden.

Sowieso zal de uitvoering van de maatregel nauw worden opgevolgd en eventueel bijgestuurd.

Ook een kwetsbare thuissituatie wordt gedefinieerd. Dat is de situatie in de thuisomgeving van het kind die van die aard is dat het voor de kinderen om sociale of pedagogische redenen wenselijk is dat ze overdag opgevangen worden in de kinderopvang. Er wordt immers ook gevraagd dat opvang ook voor deze gezinnen met een opvangnood een aanbod blijft voorzien. Het kan hierbij gaan om kinderen die opgroeien in een maatschappelijk kwetsbaar gezin of in een gezin dat over weinig hulpbronnen beschikt.

Artikel 2.

Dit artikel vermeldt, conform de Europese regels dat voorliggend besluit en de erin opgenomen subsidies toegekend worden met inachtneming van het besluit 2012/21/EU van de Commissie van 20 december 2011 betreffende de toepassing van artikel 106, tweede lid, van het verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op staatssteun in de vorm van compensatie voor de openbare dienst, verleend aan bepaalde met het beheer van diensten van algemeen economisch belang belaste ondernemingen. Dit heeft tot gevolg dat deze niet aangemeld moeten worden.

Maatregelen voor de gezinnen in het kader van buitenschoolse opvang

Artikel 3.

Dit artikel grijpt in op afspraken die organisatoren met gezinnen hebben gemaakt in de schriftelijke overeenkomst en het huishoudelijk reglement. Die ingreep is noodzakelijk om ervoor te zorgen dat ouders zo weinig mogelijk drempels ervaren om hun kind thuis te houden én hen geen financieel nadeel te laten ondervinden als ze de opgelegde coronamaatregelen naleven en dus buiten hun wil om hun kind niet meer naar de opvang sturen. De coronamaatregelen van de overheid dwingen gezinnen immers om de door hen aangegane afspraken niet na te komen.

Dit artikel bepaalt dan ook dat organisatoren niets mogen aanrekenen aan de gezinnen als een kind afwezig is op een dag die eigenlijk voorzien was en die men overeenkwam. Dit geldt zowel voor organisatoren die geen enkele subsidie ontvangen, als voor organisatoren die de subsidie voor inkomenstarief of andere subsidies van Opgroeien regie ontvangen. Het kan hierbij dus gaan over opvang van schoolgaande kinderen in opvang met de subsidie voor inkomenstarief voor baby's en peuters (gezinsopvang en groepsopvang), als over specifieke opvang voor schoolgaande kinderen.

Voor de organisatoren betekent dit dus in de eerste plaats mogelijk een afwijking van de gesloten schriftelijke overeenkomst. Voor de organisatoren die de subsidie voor inkomenstarief ontvangen, vormt dit artikel bovendien een aanvulling van de gevallen vermeld in artikel 29 van het Subsidiebesluit waarin wordt bepaald voor welke dagen de gezinnen niets moeten betalen.

Dit heeft tot gevolg dat organisatoren die van gezinnen al betalingen ontvingen voor opvangdagen vanaf 14 maart 2020, deze bedragen moeten terugbetalen aan de gezinnen. Het staat hen vrij om, binnen redelijke perken, praktische afspraken over die terugbetaling te maken met de gezinnen. Ze kunnen er bijvoorbeeld voor kiezen dit te verrekenen met een volgende factuur, het bedrag onmiddellijk integraal terug te betalen ...

Ook organisatoren die een vast forfaitair bedrag per maand aanrekenen zullen een verhoudingsgewijze verrekening moeten maken voor de afwezige dagen zodat die afgetrokken worden van het normaal gezien verschuldigd forfaitair bedrag.

Bijkomend bepaalt dit artikel dat de afwezigheidsdagen van de kinderen in de periode dat de coronamaatregelen gelden, volledige losgekoppeld moeten worden van het systeem dat een organisator in zijn werking hanteert met betrekking tot het aantal dagen waarop een kind afwezig mag zijn op een gereserveerde opvangmomenten zonder te betalen.

Voor organisatoren die werken met het systeem voor inkomenstarief betekent dit dat het aantal afwezigheidsdagen in de periode van de coronamaatregelen niet mogen afgetrokken worden van het aantal gerechtvaardigde afwezigheidsdagen dat men voorziet.

Voor organisatoren die werken de subsidie voor inkomenstarief ontvangen en die een vergelijkbaar systeem hebben waarbij ze aan gezinnen een aantal gerechtvaardigde afwezigheidsdagen, respitdagen ... (of hoe ze het ook noemen) geven, mogen dat aantal dagen niet verminderen met de afwezigheidsdagen die de gezinnen tijdens de coronamaatregelen nemen.

Ook dit heeft tot doel dat gezinnen geen onrechtvaardige gevolgen moeten dragen van de verplichtingen die zij hebben om hun kind thuis te houden tijdens de periode van de maatregelen.

Tot slot bepaalt artikel 3 dat ouders niets moeten betalen voor de opvang op schoolvrije dagen (snipperdagen van de school en schoolvakanties), juli en augustus uitgezonderd. Hiermee willen we er specifiek voor zorgen dat de opvang tijdens de Paasvakantie kosteloos kan zijn. Op die schoolvrije dagen is er een piek in het aantal opvangvragen. Door de specifieke coronamaatregelen is het noodzakelijk dat kinderen niet buiten hun contactbubbel gaan van kinderen waar ze gebruikelijk samen mee worden opgevangen. In vakantieperiodes waar dus meer kinderen en vanuit verschillende settings, kinderen worden opgevangen, zullen de lokale besturen de regie op zich nemen om de opvang op hun grondgebied te coördineren om te bereiken dat de contactbubbels van kinderen intact gehouden worden. Het kan daarvoor nodig zijn bepaalde groepen kinderen in aparte lokalen op te vangen dan de gebruikelijke buitenschoolse opvanglokalen. Scholen hebben hun lokalen ter beschikking gesteld en onderwijzend personeel wil vrijwillig meewerken aan deze opvang. Kinderen die in die schoolomgeving zouden opgevangen worden, moeten niets betalen aangezien het hier vanuit

het gesubsidieerd onderwijs uitgaat. Aangezien gezinnen echter niet zelf de keuze zullen kunnen maken om van de kosteloze of betalende buitenschoolse opvang gebruik te maken omdat de lokale besturen hier coördineren, rekening houdend met de reeds bestaande contactbubbels van kinderen, is het in functie van het gelijkheidsbeginsel te verantwoorden dat geen enkel gezin opvang moet betalen. Hiermee wordt zoals hoger ook ingegaan tegen eventueel gemaakte afspraken in schriftelijke overeenkomsten en huishoudelijke reglementen tussen organisator en gezin. Dit geldt alleen in de periode dat de coronamaatregelen gelden en de organisatoren ontvangen hiervoor bijhorende compensaties zoals geregeld in de volgende artikelen.

De regelingen in dit artikel vormen de lex specialis ten opzichte van de algemene regeling in het Kwaliteitsbesluit en Subsidiebesluit voor Buitenschoolse Opvang en ten opzichte van wat overeengekomen werd in overeenkomsten.

Maatregelen voor de organisatoren en medewerkers in het kader van buitenschoolse opvang en opvang van zieke kinderen

Artikel 4.

Dit artikel benoemt in algemene zin dat Opgroeien regie bevoegd is om een subsidie toe te kennen aan organisatoren van buitenschoolse opvang overeenkomstig de taken die het agentschap heeft in het kader van artikel 5, §2, 2°, a) en artikel 13, §2 van het decreet van 30 april 2004.

Gelet op de Europese regelgeving moet subsidie gekoppeld zijn aan specifieke dienstverlening die van hen verwacht wordt. Hier moeten organisatoren in de periode dat de coronamaatregelen gelden beschikbaar blijven voor gezinnen op een manier die zo maximaal mogelijk aansluit op de behoeften van gezinnen die hier nood aan hebben. Het is immers essentieel dat gezinnen die werken in cruciale sectoren kunnen rekenen op opvang voor hun kinderen als ze moeten werken. Daarnaast moeten ze artikel 3 naleven, wat sowieso een mogelijk financieel nadeel oplevert voor de organisatoren.

Artikel 5.

De organisator van buitenschoolse opvang met een erkenning zonder dat deze enige subsidie ontvangt van Opgroeien regie of met een attest van toezicht kan bij het agentschap een subsidie aanvragen voor de compensatie van de daling van het aantal aanwezigheden in de opvanglocatie in de periode dat de coronamaatregelen gelden en voor de naleving van artikel 3.

Dit betreft zowel organisatoren van gezinsopvang, groepsopvang, vakantieopvang, organisatoren die ook de subsidie voor basisaanbod buitenschoolse opvang ontvangen. Het volstaat dus dat ze alleen een erkenning of een attest van toezicht hebben.

De subsidie bedraagt:

- voor opvang op een schooldag (voor- en naschoolse opvang en op woensdagnamiddag): 8,75 euro per openingsdag per plaats voor 80% van de plaatsen op de erkenning of het attest van toezicht;
- voor opvang op een schoolvrije dag (schoolvrije dagen en schoolvakanties): 17,50 euro per openingsdag per plaats voor 100% van de plaatsen op de erkenning of het attest van toezicht.

Dit bedrag is gebaseerd op het verlies dat men lijdt doordat men van de gezinnen geen bijdrage ontvangt. We gaan er van uit dat de gemiddelde bijdrage van gezinnen voor een volledige opvangdag in deze sector 17,5 euro bedraagt. We compenseren dus het volledige verlies aan inkomsten uit bijdragen van de gezinnen. Voor opvang op schooldagen zijn de normale aanwezigheden korter, en gaan we uit van een gemiddelde bijdrage van het gezin van 8,75 euro per plaats. Steekproeven toonden aan dat vaak gewerkt wordt met uur/halfuur-tarifiëring, en van waaruit we de gemiddelde dagprijs op schooldagen afleidden. De prijzen liggen gemiddeld iets hoger dan de bij de onder artikel 6 ondergebrachte voorzieningen: hier wordt gewerkt met vrije prijs en veelal zonder of slechts minimaal subsidies, 8,75 euro bedraagt 50% van de gemiddelde bijdrage voor een volledige schoolvrije dag

Op schoolvrije dagen bedraagt de subsidie 100% omdat tijdens deze dagen de gezinnen kosteloos gebruik kunnen maken van opvang.

Artikel 6.

Ook de organisator van buitenschoolse opvang die de subsidie voor initiatief buitenschoolse opvang, de subsidie voor lokale dienst, subsidie voor project FCUD buitenschoolse opvang of de subsidie voor buitenschoolse opvang in een afzonderlijke binnenruimte ontvangt, kan bij het agentschap een subsidie aanvragen voor de compensatie van de daling van het aantal aanwezigheden in de opvanglocatie in de periode dat de coronamaatregelen gelden en voor de naleving van artikel 3.

Aangezien hun context en subsidieregeling verschilt van de organisatoren met attest van toezicht, ontvangen ze andere compensatiebedragen.

De subsidie bedraagt:

- voor opvang op een schooldag: 7 euro per openingsdag per plaats voor 80% van de erkende plaatsen of plaatsen met toestemming;
- voor opvang op een schoolvrije dag: 14 euro per openingsdag per plaats voor 100% van de erkende plaatsen of plaatsen met toestemming.

Deze bedragen zijn gebaseerd op het verlies dat men lijdt doordat men van de gezinnen geen bijdrage ontvangt. We gaan er van uit dat de bijdrage van de gezinnen voor een volledige opvangdag in de initiatieven voor buitenschoolse opvang maximaal 14 euro bedraagt (=maximumbedrag opgenomen in de regelgeving). Voor de buitenschoolse opvang in aparte lokalen verbonden aan een opvang van baby's en peuters wordt vaak het inkomenstarief gehanteerd. Hierbij gaan we ook uit van een gemiddelde bijdrage van 14 euro voor een volledige dag. We compenseren dus het volledige verlies aan inkomsten uit bijdragen van de gezinnen. Voor opvang op schooldagen zijn de normale aanwezigheden korter, en gaan we uit van een gemiddelde bijdrage van het gezin van 7 euro per plaats. We houden voor buitenschoolse opvang in en afzonderlijke binnenruimte, eveneens erkende buitenschoolse groepsopvang, dezelfde lijn aan.

De 80% compensatie ten opzichte van het aantal erkende plaatsen is dan weer het gevolg van de signalen dat op vandaag minstens 80% van de beschikbare plaatsen onbenut zouden blijven tijdens de schoolweken.

Op schoolvrije dagen bedraagt de subsidie 100% omdat tijdens deze dagen de gezinnen kosteloos gebruik kunnen maken van opvang.

Artikel 7.

De organisator van buitenschoolse opvang die groepsopvang met samenwerkende onthaalouders in het sociaal statuut van de aangesloten onthaalouders of gezinsopvang organiseert en die de subsidie voor inkomenstarief ontvangt, kan bij het agentschap een subsidie aanvragen zoals vermeld in artikel 6 van het besluit van 24 maart 2020. Hun setting is identiek als de organisator van baby's en peuters die deze subsidie ontvangt en dus wordt er verwezen naar het besluit van de Vlaamse Regering dat desbetreffend al werd goedgekeurd, zodat ook de organisatoren die gemengd baby's en peuters en buitenschoolse kinderen opvangen, voor alle afwezigheden op een zelfde manier gecompenseerd worden. Ook wie exclusief buitenschoolse doet in het kader van deze subsidie wordt analoog vergoed.

Artikel 8.

Dit artikel bepaalt dat de organisator van buitenschoolse opvang die groepsopvang organiseert en die de subsidie voor inkomenstarief ontvangt, bij het agentschap een subsidie kan aanvragen zoals vermeld in artikel 7 van het besluit van 24 maart 2020.

De redenering is volledig analoog als bij artikel 7.

Artikel 9.

De organisator die de subsidie voor project FCUD zieke kinderen ontvangt, kan bij het agentschap een subsidie aanvragen voor de compensatie van de daling van het aantal aanwezigheidsdagen in de periode dat de coronamaatregelen gelden en voor de naleving van artikel 3.

De subsidie bedraagt 12 euro voor een aanwezigheidsdag van minstens 3 uren en 4,5 euro voor een dag van minder dan 3 uren. Om te weten voor hoeveel dagen een organisator dit bedrag toegekend kan krijgen, moet het verschil berekend worden tussen het aantal aanwezigheidsdagen in de periode dat de coronamaatregelen gelden enerzijds, en het aantal aanwezigheidsdagen in dezelfde periode in 2019 anderzijds.

Artikel 10.

Dit artikel bepaalt de voorwaarden waaraan de organisator moet voldoen om één van de hoger vermelde compensatiesubsidies te ontvangen.

Volgende voorwaarden zijn van toepassing:

- de organisator is, zolang de coronamaatregelen gelden, beschikbaar om de dienstverlening verder te zetten voor de gezinnen die hier nood aan hebben omdat minstens één van de ouders werkzaam is bij een bedrijf van cruciale sectoren en essentiële diensten, zoals vermeld in artikel 3 van het ministerieel besluit van 18 maart 2020, of de organisator kan aantonen dat hij door overmacht de dienstverlening niet kan verderzetten en moet sluiten: dit betekent concreet dat een organisator tijdens de periode van de coronamaatregelen steeds beschikbaar moet zijn om gezinnen verder te helpen met buitenschoolse opvang als minstens één ouder werkzaam is in de sectoren die voorzien in de essentiële dienstverlening. Het is immers noodzakelijk dat deze ouders in de mogelijkheid zijn om te

gaan werken en opvang hebben voor hun kinderen. Van een organisator wordt dus verwacht dat hij al het mogelijke doet om mee een vangnet te vormen rond de mensen die in de essentiële sectoren aan het werk zijn. Er zijn situaties van overmacht mogelijk waarbij een organisator om redenen buiten zijn wil niet beschikbaar kan zijn (bijvoorbeeld: een organisator wiens medewerkers allemaal ziek zijn, wiens locatie gevestigd is in een woonzorgcentrum en daarom moest sluiten als gevolg van de coronamaatregelen ...). In dergelijke situatie zal de organisator eveneens aanspraak kunnen maken op de compensatiebedragen. Zodra de overmacht echter niet meer voorhanden is, moet deze organisator opnieuw beschikbaar zijn om ook voor die dagen de compensatie te kunnen ontvangen;

- de organisator past zijn dienstverlening, wat openingsuren en -dagen betreft, zo maximaal mogelijk aan op basis van de behoeften van de gezinnen die hier nood aan hebben omdat ze werkzaam zijn bij bedrijven van cruciale sectoren en essentiële diensten, zoals vermeld in artikel 3 van het ministerieel besluit van 18 maart 2020, en doet desgevraagd inspanningen om beschikbare medewerkers ruimer in te zetten dan het huidige opvangaanbod: de Vlaamse overheid rekent op de onderlinge solidariteit en vraagt maximale (geen onmogelijke) inspanningen om tegemoet te komen aan de opvangbehoeften van de gezinnen in cruciale sectoren en essentiële diensten. Die mogelijkheden zullen verschillen tussen organisatoren, naargelang bereidheid en flexibiliteit van medewerkers, uurroosters ... In uitzonderlijke gevallen zal de overheid een oproep doen aan organisatoren met de vraag of en in welke mate medewerkers in overtal ter beschikking kunnen worden gesteld, bijvoorbeeld voor het mee helpen realiseren van buitenschoolse opvang in een naburig opvanginitiatief of in schoolinfrastructuur;
- Er wordt ook nog bepaald dat de organisator tijdens deze periode correcte lonen en vergoedingen moet betalen. De compensatiesubsidie heeft tot doel dat de organisator alle medewerkers beschikbaar aan de slag houdt en dekt die kost. Het is dan ook niet de bedoeling dat een organisator die vb. met zelfstandigen werkt, de subsidie alleen voor zichzelf houdt, maar dat hij zijn medewerkers ook verder vergoedt zoals ze zouden vergoed worden bij het leveren van prestaties. Ook die zelfstandige medewerkers worden geconfronteerd met een inkomensverlies buiten hun wil, waarin de overheid wil tegemoetkomen. Het is dan ook de verantwoordelijkheid van de organisator om hiervoor te zorgen;
- De organisator moet ook de maatregelen ten aanzien van gezinnen vermeld in artikel 3 naleven om de compensatie te kunnen krijgen;
- Er wordt bepaald dat een organisator al zijn medewerkers actief en beschikbaar moet houden en deze blijft betalen (en dus bijvoorbeeld geen systeem van tijdelijke werkloosheid aanspreekt) om recht te hebben op de compensatie aangezien de compensatiebedragen uitgaan van een compensatie van het inkomensverlies, waardoor de volledige personeelskost verder kan gedragen worden. Het is niet omdat een deel van de medewerkers niet in de locatie zelf aan de slag kunnen zijn om opvang te verrichten dat ze van de organisator in het kader van telewerk geen opdrachten in het verlengde van hun taak als kinderbegeleider kunnen opnemen (zoals bijvoorbeeld het bijsturen van het pedagogisch beleid, werkwijzen,...);
- tot slot is een voorwaarde opgelegd met betrekking tot de samenwerking met lokale besturen. Zoals hoger bepaald nemen de lokale besturen binnen hun gemeente een coördinerende rol op om opvangvragen en opvangaanbod, rekening houdend met bestaande contactbubblen van kinderen, optimaal te organiseren. Het is dan ook

noodzakelijk dat organisatoren van buitenschoolse opvang hun medewerking verlenen aan de lokale besturen. Concreet wordt van hen verwacht dat ze in dialoog gaan met het lokaal bestuur en samen nagaan op welke manier ze kunnen bijdragen tot oplossingen voor opvangvragen die nog open staan (bijvoorbeeld ter beschikking stellen van lokalen, ter beschikking stellen van medewerkers, materiaal ...). Ook hier worden inspanningen verwacht binnen hun (juridische) mogelijkheden en worden geen onmogelijke engagementen verwacht.

De voorwaarden willen ervoor zorgen dat er een voldoende ruime opvangcapaciteit is om:

- kinderen op te vangen als door de aankomende pieken van besmettingen en bijhorende pieken in ziekenhuizen en andere zorginstellingen een ruim aantal personeelsleden heel flexibel en langdurig aan het werk moeten om de epidemie het hoofd te bieden en de zieken te verzorgen;
- de bestaande contactbubbels te respecteren.

De organisator moet in zijn aanvraag tot compensatie op eer verklaren dat hij aan deze voorwaarden voldoet. Deze werkwijze moet een snelle afhandeling van de aanvraag mogelijk maken door Opgroeien Regie, maar er zal in steekproefsgewijze controles voorzien worden ter controle van deze voorwaarden. Hiervoor wordt ook gekeken of samenwerking met de boekhoudkundige controle door Zorginspectie mogelijk is.

Artikel 11.

Dit artikel regelt hoe de organisator de aanvraag voor de subsidie moet doen. Hij moet uiterlijk 3 maanden na het aflopen van de coronamaatregelen volgens de richtlijnen van het agentschap en met het aanvraagformulier dat het Opgroeien regie ter beschikking stelt, zijn aanvraag indienen. Volgende gegevens worden bezorgd:

- identificatiegegevens;
- het aantal openingsdagen voor opvang op een schooldag en voor opvang op een schoolvrije dag voor de subsidies in artikel 5 tot en met 8;
- het aantal aanwezigheidsdagen in de periode dat de coronamaatregelen gelden en in dezelfde periode in 2019 voor de subsidie vermeld in artikel 9;
- verklaring op erewoord over het feit dat de organisator de voorwaarden vermeld in artikel 10 naleeft;
- de datum en ondertekening.

Opgroeien regie zal hier de nodige richtlijnen over bezorgen aan de organisatoren om ervoor te zorgen dat organisatoren na één aanvraag nadien op eenvoudige manier, als de maatregelen verlengd worden, per maand de gegevens kunnen bezorgen, zodat ze systematisch hun compensatie ontvangen.

Artikel 12.

Als de organisator voldoet aan de voorwaarden, vermeld in artikel 10, betaalt het agentschap de subsidie uiterlijk twee maanden na ontvangst van de aanvraag.

Artikel 13.

De organisatoren van buitenschoolse opvang die een subsidie ontvangen voor een FCUD project, zowel deze voor buitenschoolse opvang als voor zieke kinderen, moeten in principe jaarlijks een

bezetting van 80% behalen. Als ze die bezetting niet behalen, voorziet de toepasselijke regelgeving een automatische vermindering van de subsidie. Tijdens de periode dat de coronamaatregelen gelden, worden organisatoren in het algemeen geconfronteerd met een veel lagere bezetting. Hier hebben organisatoren zelf echter geen vat op. Als zou blijken dat de bezetting van een organisator van een FCUD-project de bezetting van 80% niet behaalt door een daling in de aanwezigheidsdagen in de periode dat de coronamaatregelen gelden, zal de subsidie niet verminderd worden, aangezien hun werking wel doorloopt en ze verondersteld worden hun mensen verder actief te houden.

Maatregelen in het kader van preventieve gezinsondersteuning

Artikel 14.

Artikel 81 en artikel 90 van het besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 29 november 2013 houdende de organisatie van preventieve gezinsondersteuning, bepalen dat de aanvraag tot de erkenning en de aanvraag van een subsidie voor de uitvoering van een aanbodsform, enkel ontvankelijk zijn indien ze aangetekend worden opgestuurd. In artikel 13 van voorliggend besluit wordt hiervan afgeweken in de zin dat het toegelaten is om de aanvraag louter op elektronische wijze en niet aangetekend te verzenden, voor wat betreft de periode waarin de coronamaatregelen gelden. Deze tijdelijke afwijking wordt ingevoerd omdat, enerzijds, het personeel van het agentschap verplicht is te telethuiswerken in het kader van de coronamaatregelen en het de aangetekende aanvraag bijgevolg niet kan ontvangen en behandelen, en anderzijds omdat het, eveneens in het kader van de coronamaatregelen, niet vanzelfsprekend is om zich naar het postkantoor te begeven om de aanvraag aangetekend te versturen.

Bepalingen voor organisatoren van een erkend consultatiebureau en voor consultatiebureauartsen

De coronacrisis zelf, alsook de coronamaatregelen die werden opgelegd om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken, hebben ontegensprekelijk een impact op de werking en dienstverlening van de consultatiebureaus en consultatiebureauartsen.

Enerzijds zagen enkele consultatiebureaus zich bij aanvang van deze crisis genoodzaakt om hun consultaanbod te verplaatsen naar een andere locatie, bijvoorbeeld omdat het consultatiebureau zich in een woonzorgcentrum bevindt dat besloot om te sluiten wegens het risico op besmetting met het coronavirus COVID-19.

Anderzijds werd in het licht van deze dringende maatregelen door het agentschap beslist om de consultatiebureaus tijdelijk te sluiten waardoor het consultaanbod niet meer georganiseerd kon worden.

Naast de directe gevolgen voor de dienstverlening van de consultatiebureaus en de consultatiebureauartsen, zal de impact van de coronacrisis en de coronamaatregelen op deze dienstverlening zich nog lang na de heropstart van de consultatiebureaus begin april laten voelen en dit niet alleen op logistiek, maar ook op budgettair vlak. Zo zullen de zittingen die weggevallen zijn tijdens de sluitingsperiode van de consultatiebureaus, vanaf april 2020 bijvoorbeeld ingehaald moeten worden.

Om de nadelige financiële gevolgen van de coronacrisis en de coronamaatregelen voor de werking van de consultatiebureaus en consultatiebureauartsen op te vangen, neemt de Vlaamse Regering daarom enkele maatregelen die hieronder verder toegelicht worden.

Artikel 15.

De organisator van een consultatiebureau wordt dus vergoed voor alle zittingen die toegekend werden of, als dit aantal hoger ligt dan het aantal toegekende zittingen, wordt vergoed voor het aantal effectief uitgevoerde zittingen (gedurende heel 2020) vermeerderd met het aantal weggefallen zittingen gedurende de periode van sluiting wegens coronamaatregelen (die als effectief gerealiseerd beschouwd worden).

De Vlaamse Regering engageert zich dus om naast het vergoeden van de weggefallen/niet-gerealiseerde zittingen in de sluitingsperiode (dit valt binnen het huidig budget voor reeds toegekende zittingen), bijkomend ten belope van het budget voor de zittingen die weggefallen zijn en dus ingehaald moeten worden, extra budget te voorzien voor de zittingen die vanaf april bovenop de toegekende zittingen nodig zijn om het volledige consultaanbod te realiseren. Alle zittingen die vanaf april nodig zijn om het consultaanbod te realiseren bóvenop de reeds toegekende zittingen, zullen dus óók vergoed worden.

Op die manier beschikken de organisatoren over voldoende middelen om de vaste kosten die zij hebben (voornamelijk de huur van de locaties) te betalen, ook tijdens de periode van de sluiting. Daarnaast stelt billijke vergoeding van de inhaalzittingen vanaf april, organisatoren in staat de meerkost op te vangen voor de bijkomende openingsmomenten (verhoging van huurprijs, verwarming en waterfactuur en alsook kostprijs verbonden aan strengere normen inzake onderhoud en hygiëne-maatregelen).

Artikel 16.

Ook de consultatiebureauartsen ondervinden nadelige gevolgen van de dringende maatregelen die genomen werden om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken. Zo werd in het licht van deze dringende maatregelen beslist om de consultatiebureaus tijdelijk te sluiten waardoor het consultaanbod niet meer georganiseerd kon worden. Omdat de maandelijkse vergoeding van de consultatiebureauarts berekend wordt op basis van de gerealiseerde zittingsuren, zouden sommige consultatiebureauartsen geen vergoeding ontvangen voor deze zittingsuren gedurende periode waarin de consultatiebureaus gesloten waren, wat een onvoorzien inkomensverlies voor deze artsen tot gevolg zou hebben.

De Vlaamse regering wil de nadelige financiële gevolgen ten gevolge van het niet kunnen doorgaan van de zittingen opvangen, en voorziet daarom in een regeling voor de consultatiebureauartsen.

In artikel 16 wordt bepaald dat de consultatiebureauarts de vergoeding ontvangt voor de opdrachten die hem door het agentschap toegewezen waren, maar die hij in de sluitingsperiode niet kon uitvoeren ten gevolge van de sluiting van het consultatiebureau, op voorwaarde dat hij op eer verklaart dat hij gedurende deze sluitingsperiode inkomensverlies leed ten belope van hem toegewezen opdrachten die niet uitgevoerd konden worden. In het tweede lid van dit artikel 16 wordt de vergoeding voor de bediende-artsen geregeld: zij ontvangen de vergoeding

voor de zittingen die in de sluitingsperiode vielen, eveneens op basis van de opdrachten die toegewezen waren.

Artikel 17.

In dit artikel wordt bepaald dat het agentschap, bovenop de opdrachten vermeld in artikel 70 van het besluit van 12 oktober 2018, tijdelijk (van 1 april tot en met 31 december 2020) ook aan consultatiebureauartsen kan vragen om andere handelingen in het kader van preventieve gezondheidszorg die niet op de locatie van een consultatiebureau kunnen plaatsvinden omwille van de gevolgen van de coronamaatregelen, te verrichten. Het doel hiervan is enerzijds om het consultaanbod in de nasleep van de coronacrisis ten volle te kunnen verzekeren, en anderzijds om de consultatiebureauartsen in de maanden na de heropstart van de consultatiebureaus, toe te laten flexibeler zijn in het opnemen van opdrachten: vb. bijspringen bij consultaties in een asielcentrum. Enkel handelingen die verricht worden nadat dit door het agentschap gevraagd werd, zullen vergoed worden. De vergoeding bedraagt 65,32 euro per uur. Het tweede lid van de tweede paragraaf is een indexbepaling: het bedrag, vermeld in het eerste lid, is uitgedrukt tegen 100% en wordt gekoppeld aan het spilindexcijfer 105,10.

Artikelen 18 en 19.

Opgroeien regie en Zorginspectie zullen toezicht uitoefenen op de naleving van deze voorwaarden en kunnen nagaan of de compensatiesubsidie geen overcompensatie tot gevolg heeft. Verschillende overheden voorzien immers tegemoetkomingen om schade en nadelen ten gevolge van de coronacrisis te temperen. Het is niet uitgesloten dat de combinatie van bepaalde maatregelen leidt tot overcompensatie.

Opgroeien regie engageert zich tot het uitvoeren van steekproeven en kan dan ook, indien nodig, de subsidie verminderen of terugvorderen.

Artikel 20.

Dit artikel legt de datum inwerkingtreding van dit besluit op 14 maart 2020.

In afwijking daarvan treden de artikelen met betrekking tot de preventieve gezinsondersteuning al in werking op 11 maart 2020. Dat is de datum waarop de eerste consultatiebureaus genoodzaakt waren om hun consultatiebureau te sluiten of een alternatieve locatie te zoeken omdat het consultatiebureau zich in een woonzorgcentrum bevindt dat besloot om te sluiten omwille van de coronacrisis.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Maatregelen voor organisatoren van buitenschoolse opvang

In maart 2020 werden er door de Nationale Veiligheidsraad meerdere drastische maatregelen genomen om het Coronavirus te bestrijden. De buitenschoolse opvang blijft open, doch door de

oprukkende epidemie en de daaraan verbonden maatregelen vanuit de overheid blijven heel veel kinderen weg uit de opvang.

Op 24 maart 2020 werd het besluit Vlaamse Regering goedgekeurd dat een compensatieregeling bevatte voor de kinderopvang van baby's en peuters.

Hetgeen nu voorligt is een gelijkaardige regeling, doch deze keer voor de buitenschoolse opvang.

De subsidiëring van de buitenschoolse opvang is een forfaitaire subsidiëring.

Ook daar hebben we verschillende types opvang. Er zijn de initiatieven buitenschoolse opvang (IBO) en de lokale diensten buitenschoolse opvang (LODI), die een forfaitaire subsidie krijgen. Hun prijs naar ouders toe is wel gereguleerd, maar zij behouden de ouderbijdragen, hier dus in tegenstelling met de opvang van baby's en peuters: géén verrekening.

Verder is er de buitenschoolse opvang in afzonderlijke binnenruimte (BOAB) van een kinderdagverblijf. Die ontvangt een forfaitaire subsidie per plaats en hanteert een vrije prijszetting naar ouders. Meestal sluiten zij echter aan bij het systeem van de tariefbepaling van de kinderopvang van baby's en peuters. Ook hier gebeurt er geen verrekening.

Ten slotte is er de opvang met attest van toezicht (AvT), die een vrije prijs naar de ouders hanteren. Sommige organisatoren hebben een (kleine) forfaitaire subsidie per plaats.

Door de coronacrisis ziet ook deze sector heel wat inkomsten verdwijnen. Aangezien zij ter beschikking moeten blijven voor de opvang van kinderen is ook hier een compensatie nodig.

Budgettaire impact voor IBO, LODI en BOAB (14 maart 2020 tot en met 19 april 2020):

	Eerste periode	Paasvakantie	Totaal
Aantal dagen	15	9	24
Capaciteit (*)	36.063	30.773	
Verlies	80%	100%	
Bedrag per plaats per dag	7	14	
Totaal	3.029.292	3.877.398,00	6.906.690,00

(*) Totale capaciteit is soms van: IBO: 34.318 (in de paasvakantie is deze 29.028) plaatsen; LODI: 240 plaatsen; BOAB: 1505 plaatsen.

Budgettaire impact voor AvT (14 maart 2020 tot en met 19 april 2020):

	Eerste periode	Paasvakantie	Totaal
Aantal dagen	15	9	24
Capaciteit	4.777	4.777	
Verlies	80%	100%	
Bedrag per plaats per dag	8,75	17,5	
Totaal	501.585	752.378	1.253.963

Budgettaire impact voor gezinsopvang en groepsopvang baby's en peuters:

In de artikels 7 en 8 wordt verwezen naar de buitenschoolse opvang die aangeboden wordt binnen de gezinsopvang, de groepsopvang samenwerkende onthaalouders of binnen de groepsopvang. De daarvoor te compenseren prestaties zijn budgettair al meegerekend bij het BVR compensatie Corona Kinderopvang van Baby's en Peuters.

Budgettaire impact voor FCUD opvang zieke kinderen (14 maart 2020 tot en met 19 april 2020):

Ook hier zijn er minderontvangsten van ouderbijdragen, we rekenen hier met 4,5 euro voor prestaties minder dan 3 uur en 12 euro voor prestaties meer dan 3 uur. Er zijn 35 prestaties aan 4,5 euro en 1683 aan 12 euro per dag, wat het totaal brengt op 20.356 euro.

Totale budgettaire impact buitenschoolse opvang en opvang zieke kind: 6.906.690,00+ 1.253.963 = 8.160.653 euro. Samen met FCUD zieke kinderen komt dat op 8.181.009 euro.

Conclusie: De budgettaire weerslag voor de maatregelen ter compensatie van de bestrijding van de negatieve gevolgen van het COVID-19 virus bedragen voor de buitenschoolse kinderopvang 8.181 duizend euro. Deze budgettaire weerslag zal gedragen worden op begrotingsjaar 2020. Aangezien er zowel in de begroting als in de uitvoering zal moeten gerapporteerd worden over de extra uitgaven in het kader van de coronacrisis wordt er een nieuwe basisallocatie aangemaakt binnen begrotingsartikel GDF-AGEF2UA-WT. Dit zal ervoor zorgen dat specifieke monitoring mogelijk is.

Maatregelen voor organisatoren van preventieve gezinsondersteuning

Budgettaire impact voor de consultatiebureaus (jaar 2020):

Bij de berekening van het subsidiebedrag worden de geplande, maar definitief weggevallen zittingsuren beschouwd als gerealiseerde zittingsuren.

1906 zittingen (of 6671 zittingsuren) worden tijdens de sluiting niet gerealiseerd en dienen extra te worden gebudgetteerd.

1906 zittingen x 111,33 euro (flexibele functioneringskost, inclusief 17,5% voor kwaliteitsvolle werking) = 212.195 euro

De bijkomende uitgave bedraagt bijgevolg 212.195 euro.

Budgettaire impact met betrekking tot consultatiebureauartsen (jaar 2020):

Bij de berekening van de vergoeding worden de opdrachten die de consultatiebureauarts door het agentschap toegewezen kreeg op basis van de planning als uitgevoerd beschouwd.

Hiervoor geldt volgende berekening voor alle zittingen in consultatiebureaus, consultatiebureaus asielcentra en prenatale consultatiebureaus: 1950 zittingen aan gemiddelde kostprijs van 241,25 euro = 470.438 euro.

Hier gaat het om 1950 zittingen (in plaats van 1906 zittingen) omdat hier ook de zittingen in consultatiebureaus asielcentra en prenatale consultaties meegerekend worden.

De bijkomende uitgave bedraagt bijgevolg 470.438 euro.

Totale budgettaire impact preventieve gezinsondersteuning: 212.195 + 470.438 = 682.633 euro.

Conclusie: De totale bijkomende uitgave voor preventieve gezinsondersteuning bedraagt 683 duizend euro. Deze budgettaire weerslag zal gedragen worden op begrotingsjaar 2020. Aangezien er zowel in de begroting als in de uitvoering zal moeten gerapporteerd worden over de extra uitgaven in het kader van de coronacrisis wordt er een nieuwe basisallocatie aangemaakt binnen begrotingsartikel GDF-AGEF2UA-WT. Dit zal ervoor zorgen dat specifieke monitoring mogelijk is.

Inspectie van Financiën

Het advies van de Inspectie van Financiën met referentienummer LSC/20/O167 werd verleend op 31 maart 2020.

Begrotingsakkoord

Het begrotingsakkoord werd verleend op 1 april 2020.

B. ESR-TOETS

Zie : hoger (Punt A – Budgettaire impact voor de Vlaamse overheid).

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de bestuurszaken, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

- 1 personeel: het voorstel heeft geen weerslag op gebied van personeelsinzet;
- 2 werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op de lopende uitgaven van de lokale of provinciale besturen;
- 3 investeringen en schulden: het voorstel heeft geen investeringen als gevolg;
- 4 ontvangsten: het voorstel heeft geen bijkomende ontvangsten als gevolg.

Conclusie: het voorstel heeft geen weerslag op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot bestrijding van de negatieve gevolgen van het Covid-19 virus voor de gezinnen en de organisatoren in de buitenschoolse opvang, in de opvang van zieke kinderen en in de preventieve gezinsondersteuning;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding,

Wouter BEKE